

Mokesčių pakeitimai, įsigaliosiantys 2023 m.

TRUMPAI:

- Platformų operatoriai turės teikti informaciją VMI apie platformas naudojančių pardavėjų pajamas, gautas iš nekilnojamojo turto nuomos, asmeninių paslaugų teikimo, prekių pardavimo ir transporto priemonių nuomos.
- Nuo 2023 m. gegužės 1 d. dvigubinami baudų režiai už mokesčių įstatymų pažeidimus - baudos galės siekti nuo 20 iki 100 procentų nesumokėto mokesčio.
- VMI nebereikės mokesčių įstatymų komentarų derinti su Finansų ministerija.
- Bus galima pasinaudoti PVM atskaita už įsigyta elektromobilį (su tam tikrais apribojimais).
- Patikslintos nuostatos dėl 9 proc. PVM lengvatos taikymo.
- Patikslinta mažoms įmonėms nustatyta PVM registravimosi schema.
- Atlyginimas už visuomenės poreikiams paimtą žemę ir (ar) kitą turtą bus priskiriamas neapmokestinamosioms pajamoms.
- Pakeistas neapmokestinamasis pajamų dydis (NPD).
- Nustatytas vidutinio šalies darbo užmokesčio, taikomo apdraustųjų asmenų 2023 metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti dydis – 1 684,90 euro.
- Nuo 2023 m. sausio 1 d. duomenis į i.EKA turės pradėti teikti mokesčių mokėtojai, kurių 2021 metų pajamos viršijo 300 000 eurų ir kurie naudoja kompiuterinius kasos aparatus.

Mokesčių administravimo įstatymas (MAĮ)

Priimtas [MAĮ pakeitimas](#), kuriuo keičiamos skirtingus klausimus reglamentuojančios nuostatos.

Numatyta, kad priimti pakeitimai įsigalios skirtingu metu:

Nuo 2022 m. gruodžio 23 d. įsigaliojo MAĮ

- nuostata, numatanti, kad MAĮ 3 str. 3 dalyje nustatytas reikalavimas dėl mokesčių įstatymų įsigaliojimo termino (6 mėnesiai nuo paskelbimo dienos) netaikomas su atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu susijusiems Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymų pakeitimams, jei šiais pakeitimais nėra sunkinama mokesčių mokėtojų padėtis;
- pakeitimas, pagal kurį iš pagal MAĮ administruojamų mokesčių sąrašo pašalinami socialinis mokestis bei įmokos į Garantinį fondą.

Nuo 2023 m. sausio 1 d. įsigaliojo MAĮ nuostatos, nustatančios **naujas pareigas platformų operatoriams:**

- platformų operatoriams numatyta pareiga kaupti ir kartą per metus už praėjusius kalendorinius metus VMI pateikti informaciją apie platformas naudojančių pardavėjų pajamas, gaunamas iš tam tikros veiklos, kurią vykdyti buvo sudarytos sąlygos platformoje, atliktus sandorius ir kitą informaciją, susijusią su mokesčių apskaičiavimu ir deklaravimu. Informaciją reikės teikti, jeigu pajamos gaunamos dėl vienos iš šių veiklų:
 - nekilnojamojo turto nuomos;
 - asmeninių paslaugų;
 - prekių pardavimo;
 - transporto priemonių nuomos.

Be to, numatyta, kad jeigu duomenis teikiantis platformos operatorius (išskyrus užsienio platformos operatorių) nevykdo pareigos teikti informaciją apie pardavėjus, VMI po dviejų iš eilės platformos operatoriumi pateiktų priminimų, ne vėliau kaip per 90 dienų, bet ne anksčiau kaip po 30 dienų nuo antrojo priminimo dienos, priima sprendimą, kuriuo duoda interneto prieigos paslaugų teikėjams privalomą nurodymą panaikinti galimybę pasiekti platformos operatoriaus interneto svetainę, kol platformos operatorius pašalins pažeidimą. Šis sprendimas turės būti vykdomas tik jį patvirtinus Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Taip pat, nustatyta, kad nėra reikalaujama, jog duomenis teikiantis platformos operatorius pateiktų informaciją apie šiuos pardavėjus:

- viešojo sektoriaus subjektą (įskaitant Vyriausybę, politinį padalinį arba valstybės subjektą),
- subjektą, kurio akcijomis reguliariai prekiaujama pripažintoje vertybinių popierių rinkoje arba kuris susijęs su subjektu, kurio akcijomis reguliariai prekiaujama pripažintoje vertybinių popierių rinkoje,
- subjektą, kuriam platformos operatorius per metus daugiau kaip 2 000 kartų sudarė sąlygas vykdyti nekilnojamojo turto nuomą arba kuriam platformos operatorius mažiau kaip 30 kartų sudarė sąlygas vykdyti prekių pardavimą ir kuriam per metus sumokėta arba įskaityta atlygio suma neviršija 2 000 eurų.

Atitinkamai, vadovaudamasis MAĮ nustatytais naujomis pareigomis platformų operatoriams, VMI viršininkas priėmė įsakymą „Dėl Informacijos apie platformose vykdomas veiklas teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių patvirtinimo.“

Taisyklės nustato duomenis teikiančių platformų operatorių kaupiamos informacijos apie praneštinius pardavėjus, gaunančius pajamų iš tam tikros veiklos, kurią vykdyti buvo sudarytos sąlygos platformoje, teikimo VMI tvarką, apimtį, išimtis, platformos operatoriaus registravimosi atvejus, terminus bei duomenis teikiančių platformų operatorių atliekamas procedūras, kuriomis siekiama nustatyti pardavėjus.

Numatyta, kad duomenis teikiantys platformų operatoriai nuo 2023 m. sausio 1 d. turi kaupti duomenis apie platformos praneštinių pardavėjų gautas pajamas bei visus išskaičiuotus arba priskaičiuotus mokesčius arba komisinius.

Numatyta, kad duomenys už praėjusius kalendorinius metus turės būti pateikti iki kitų metų sausio 31 d. **Pirmasis duomenų teikimas turi būti atliktas iki 2024 m. sausio 31 d.**

[VMI komentuoja](#), kad mokesčių administratorius, atsižvelgęs į galimą duomenis teikiančių platformos operatorių pasiruošimo laiką, įvertinęs duomenų nepateikimo rizikas, jei duomenų ataskaitų parengimas ir pateikimas laiku bus neįvykdytas, susidariusią situaciją vertins lanksčiai, įvertinęs objektyvias priežastis, kurioms esant duomenų ataskaitos laiku negalėjo būti parengiamos bei pateiktos, ir atitinkamai priims sprendimus dėl poveikio priemonių netaikymo.

MAĮ nuostatos, įsigaliosiančios nuo 2023 m. gegužės 1 d.:

- nustatyta, kad apibendrinto mokesčio įstatymo paaikškinimo centriniam mokesčių administratoriui neberekės derinti su Finansų ministerija. VMI tik numatyta pareiga dėl komentarų pasikonsultuoti su visuomene;
- patikslinta asmens sąvoka: asmuo – fizinis asmuo, juridinis asmuo, įskaitant bet kokią kitą organizaciją, kuri pagal Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės įstatymus pripažįstama teisės subjektu, investicinis fondas, pensijų fondas;
- papildytos mokesčių administratoriaus teisės, numatant, kad mokesčių administratorius turi teisę gauti, atsižvelgiant į konkretų asmens duomenų gavimo poreikį, ūtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro duomenis apie fiziniams ir juridiniams asmenims pradėtus ikiteisminius tyrimus dėl galimo sukčiavimo, neteisėto praturtėjimo, nusikalstamų veikų ekonomikai ir verslo tvarkai, nusikalstamų veikų finansų sistemai, taip pat apie fiziniams ir juridiniams asmenims priimtus ir įsiteisėjusius apkaltinamuosius nuosprendžius dėl šių nusikalstamų veikų;
- patikslinta, kokia informacija nelaikoma paslaptimi (pvz., atskiruose registruose ar informacinėse sistemose suteikti asmens, kuris yra mokesčių mokėtojas, identifikaciniai numeriai (išskyrus fizinio asmens kodą), bei nurodoma, kokie duomenys gali būti skelbiami centrinio mokesčių administratoriaus interneto svetainėje;
- nustatyta, kad už suteiktą mokesstinę paskolą mokamos palūkanos, kurių dydį, kuris visais atvejais negali būti mažesnis už nulį, ir apskaičiavimo tvarką nustato finansų ministras, atsižvelgdamas į praėjusio kalendorinio ketvirčio paskutinės darbo dienos Vyriausybės vertybinio popieriaus, kurio išpirkimo laikotarpis artimiausias 12 mėnesių laikotarpiui, pelningumą antrinės vertybinių popierių apyvartos, kaip ji apibrėžta Vertybinių popierių įstatyme, rinkoje. Nurodytas palūkanų dydis taip pat taikomas ir tais atvejais, kai mokesčių administratorius per nustatytą terminą negrąžina mokesčio permokos, bei nustatant delspinigių dydį;
- padidinti baudų rėžiai, kurie įsigaliojus įstatymo pakeitimui, galės siekti nuo 20 iki 100 procentų. Numatyta, kad iki pakeitimų įsigaliojimo dienos padarytų MAĮ pažeidimų tyrimui ir baudų už šiuos pažeidimus skyrimui taikomos iki 2023 m. balandžio 30 d. galiojusios nuostatos;
- numatyta, kad mokesčių įstatymus solidarai pažeidusiems asmenims muitinė kiekvienam pažeidėjui galės skirti individualią baudą, kurios dydis sieks 60 procentų vidutinio apskaičiuoto baudos dydžio, padalyto iš mokesčių įstatymus solidarai pažeidusių asmenų skaičiaus ir patikslinto, atsižvelgus į MAĮ nuostatas. Bendras skiriamos baudos dydis turės atitikti MAĮ nustatytą skirtinos baudos dydį, o jeigu skirtinos baudos dydis nustatytas specialiajame mokesčio įstatyme, – jame nustatytą skirtinos baudos dydį. Jeigu bendras mokesčių įstatymus solidarai pažeidusiems asmenims skirtinos baudos dydis viršys MAĮ 139 str. 1 dalyje ar specialiajame mokesčio įstatyme nustatytą maksimalų skirtinos baudos dydį, šis dydis bus proporcingai mažinamas kiekvienam mokesčių įstatymus solidarai pažeidusiam asmeniui.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymas (PVMĮ)

PVMĮ pakeitimai, įsigalioję nuo 2023 m. sausio 1 d.:

- [PVMĮ 62 straipsnio](#) pakeitimas numato, kad į PVM atskaitą galima įtraukti pirkimo arba importo PVM už M1 klasės elektromobilį, jeigu M1 klasės elektromobilio vertė neviršija 50 000 eurų (įskaitant PVM). Minėta lengvata taikoma prekėms, dėl kurių prievolė apskaičiuoti PVM atsirado nuo 2023 m. sausio 1 d.

Atkreiptinas dėmesys, kad VMI komentuoja, jog PVM atskaitos lengvata taikoma tik elektromobiliams, t. y. tik elektra varomoms transporto priemonėms, kur energija mechaniniam judesiui atlikti tiekama tik iš elektros energijos kaupiklio (hibridiniams automobiliams PVM lengvata netaikoma).

Ši lengvata turėtų paskatinti PVM mokėtojus (verslu užsiimančius subjektus) atnaujinti savo automobilių parką gamtai draugiškesniais elektromobiliais.

- [PVMĮ 19 straipsnio](#) pakeitimu lengvatinis 9 % PVM tarifas nustatytas:
 - neterminuotai spausdintoms ir elektroninėms knygoms bei spausdintiems ir elektroniniams neperiodiniams informaciniams leidiniams, išskyrus leidinius, kuriuose reklama sudaro daugiau kaip 4/5 viso leidinio arba kurių visą ar didžiąją dalį sudaro muzikos ar vaizdo turinys;
 - neterminuotai apgyvendinimo paslaugoms;
 - iki 2023 m. birželio 30 d. maitinimo paslaugoms;
 - neterminuotai visų rūšių meno ir kultūros įstaigų, meno ir kultūros renginių lankymui;
 - iki 2023 m. birželio 30 d. atlikėjų teikiamoms atlikimo paslaugoms;

- iki 2023 m. birželio 30 d. sporto renginių, sporto klubų lankymui ir kitų asmenų, teikiančių panašias į sporto klubų teikiamas paslaugas, lankymui;
- specialiosios medicininės paskirties maisto produktams, kai šių prekių įsigijimo išlaidos visiškai ar iš dalies kompensuojamos Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

- Pakeistas [PVMĮ 71 straipsnis](#).

Iki 2022 m. gruodžio 31 d. galiojusi PVMĮ 71 str. 7 dalis nustatė, kad kai tas pats asmuo (vienas ar kartu su kitais asmenimis, kurie pagal PVM įstatymą laikomi su juo susijusiais) kontroliuoja keletą juridinių asmenų, visi jo kontroliuojami juridiniai asmenys ir jis pats (jeigu jis pats vykdo ekonominę veiklą) privalo pateikti prašymus įregistruoti juos PVM mokėtojais, jeigu bendra visų jų gauta ar gautina atlygio už vykdant ekonominę veiklą patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas suma per metus (pastaruosius 12 mėnesių) viršijo PVM įstatyme nustatytą registravimosi PVM mokėtojais ribą, neatsižvelgiant į tai, kad kiekvieno tokio asmens ar dalies jų gauto ar gautino atlygio suma yra mažesnė už šią ribą.

Pakeitimu numatyta, kad aukščiau nurodytos nuostatos netaikomos, jeigu šie asmenys gali įrodyti, kad:

- nė vienas jų valdymo organas ir (arba) atskiras valdymo organo narys nėra tas pats asmuo ir
- jų faktiškai vykdoma ekonominė veikla nėra to paties pobūdžio, ir jie neveikia vienas kito naudai ar interesais.

Šis PVMĮ pakeitimas atliktas, kadangi 2021 m. liepos mėnesį buvo gautas Europos Komisijos oficialus pranešimas dėl pradėtos Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūros dėl 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos netinkamo perkėlimo ir įgyvendinimo Lietuvos nacionalinėje teisėje.

Europos Komisija pranešime pateikė nuomonę, kad PVM direktyvoje speciali mažoms įmonėms nustatyta schema negali būti taikoma remiantis visa bendra asmenų, kuriems taikoma nuostata dėl kovos su mokesčio vengimu, apyvarta, jeigu tie asmenys yra teisiškai nepriklausomi ir jeigu jų struktūros nėra tik dirbtinės ir iš esmės sukurtos tam, kad būtų galima pasinaudoti mokesčio lengvata.

- 2023 m. nebebus taikomas 0 proc. PVM tarifas vakcinoms nuo COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) ir *in vitro* diagnostikos medicinos priemonėms, skirtoms COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) diagnostikai. Pagal [PVMĮ 19 str. 5 d. 2 ir 3 punktus](#), numatytas reguliavimas buvo taikomas iki 2022 m. gruodžio 31 d.

PVMĮ pakeitimai, įsigaliosiantys nuo 2023 m. gegužės 1 d.:

Pakeistas [PVMĮ 123 straipsnis](#), padidinant skiriamų baudų rėžius. Pakeitimu nustatyta:

- jeigu nustatoma, kad PVM mokėtojas nepagrįstai sumažino apskaičiuotą mokėtiną į biudžetą PVM sumą (padidino apskaičiuotą gražintiną iš biudžeto PVM sumą), apskaičiuojama papildomai mokėtina PVM suma, kuria atitinkamai didinama mokėtina į biudžetą PVM suma (mažinama gražintina iš biudžeto PVM suma), ir skiriama nuo 20 iki 100 procentų apskaičiuotos papildomai mokėtinios PVM sumos dydžio bauda;
- jeigu nustatoma, kad PVM sumos dydžio bauda apmokestinamasis asmuo arba bet koks kitas asmuo, nesantis PVM mokėtoju, tačiau PVMĮ nustatyta tvarka privalėjęs mokėti į biudžetą PVM, jo nesumokėjęs, apskaičiuojama mokėtina į biudžetą PVM suma ir skiriama nuo 20 iki 100 procentų apskaičiuotos.

Pažymėtina, kad iki pakeitimo įsigaliojimo dienos padarytų PVMĮ pažeidimų tyrimui ir baudų už šiuos pažeidimus skyrimui taikomos iki 2023 m. balandžio 30 d. galiojusios nuostatos.

Pelno mokesčio įstatymas (PMĮ)

PMĮ pakeitimai, įsigaliosiantys nuo 2023 m. sausio 1 d.

- [PMĮ 12 straipsnyje](#) numatyta, kad neapmokestinamas atlyginimas už visuomenės poreikiams paimtą žemę ir (ar) kitą turta.

Minėtas įstatymo pakeitimas (kartu su žemiau pristatomu Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 straipsnio pakeitimu) priimtas siekiant užtikrinti Konstitucijos 23 str. 3 dalies nuostatoje įtvirtintą asmens teisę gauti teisingą atlyginimą už visuomenės poreikiams paimamą turta.

- Priimtas [PMĮ 31 straipsnio](#) pakeitimas, kuriuo nustatyta, kad neleidžiamiesiems atskaitymams priskiriamas solidarumo įnašas, sumokėtas Lietuvos Respublikos įstatyme dėl Reglamento (ES) 2022/1854 įgyvendinimo nustatyta tvarka. Toks reguliavimas priimtas, kadangi solidarumo įnašo skaičiavimo bazė yra neapmokestinamasis pelnas, iš kurio yra išskaičiuojamas solidarumo įnašas.

Minėti pakeitimai atlikti, atsižvelgiant į tai, kad Reglamente (ES) 2022/1854 valstybėms narėms nustatyta siekti bendro elektros energijos suvartojimo 10 proc. sumažinimo tikslo. Atitinkamai, taip pat priimtas ir [Įstatymas „Dėl Reglamento \(ES\) 2022/1854 įgyvendinimo“](#). Įstatyme įtvirtinti pagrindiniai pajamų perviršio nustatymo ir skaičiavimo principai, kuriais grindžiama Tarybos metodika: pajamos, kurios neįskaičiuojamos į rinkos pajamas, asmenys, kurie nėra pajamų perviršio mokėjimo subjektai arba, iš kurių perviršis nėra renkamas. Įstatymu įtvirtinamas principas, kad pajamų perviršio skaičiavimo pagrindą sudaro elektros energijos kaina kiekvieną atsiskaitymo už disbalansą laikotarpį.

Pagal Reglamento (ES) 2022/1854 15 straipsnį, laikinasis solidarumo įnašas ES įmonėms ir nuolatinėms buveinėms, vykdančioms veiklą žalios naftos, gamtinių dujų, anglių ir naftos perdirbimo sektoriuose, įskaitant tik mokesčių tikslais priklausančias konsoliduotai grupei, apskaičiuojamas nuo apmokestinamojo pelno, nustatyto pagal nacionalines mokesčių taisykles 2022 ir (arba) 2023 finansiniais metais ir visą jų atitinkamą laikotarpį, kuris daugiau kaip 20 proc. viršija vidutinį ketverių finansinių metų, prasidedančių 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau, apmokestinamąjį pelną, nustatytą pagal nacionalines mokesčių taisykles.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas (GPMĮ)

Pakeitimai, įsigalioję nuo 2023 m. sausio 1 d.:

- Pakeistas [GPMĮ 17 straipsnis](#) įtvirtinant, kad neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamas atlyginimas už visuomenės poreikiams paimamą žemę ir (ar) kitą turta.
- [GPMĮ 8 straipsnio](#) pakeitimas numato, kad individualią veiklą vykdančias asmenys gali savo pasirinkimu taikyti kaupimo apskaitos principą individualios veiklos pajamoms pripažinti (išskyrus PVM mokėtojus, kuriems šis principas privalomas).
- Pakeistas [GPMĮ 20 straipsnis](#), numatantis neapmokestinamąjį pajamų dydį (**NPD**):
 - metinis neapmokestinamasis pajamų dydis (**MNPD**) bus lygus 7 500 Eur, jeigu gyventojų metinės pajamos (**GMP**) neviršija minimaliosios mėnesinės algos, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, dvylikos dydžių sumos;
 - kai GMP viršija minimaliosios mėnesinės algos, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, dvylikos dydžių sumą, tačiau neviršija 23 112 eurų per metus, metinis NPD bus apskaičiuojamas pagal formulę: Gyventojui taikytinas MNPD = 7 500 – 0,42 × (GMP – dvylika minimaliosios mėnesinės algos, galiojusios einamųjų kalendorinių metų sausio 1 dieną, dydžių);
 - kai GMP viršija 23 112 eurų per metus, MNPD apskaičiuojamas pagal formulę: Gyventojui taikytinas MNPD = 4 800 – 0,18 × (GMP – 12 × 642).

Asmenims, kuriems nustatytas 0–25 procentų darbingumo lygis, arba senatvės pensijos amžiaus sulaukusiems asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis, arba asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas sunkus neįgalumo lygis, nustatytas 1 005 Eur mėnesio NPD.

Asmenims, kuriems nustatytas 30–55 procentų darbingumo lygis, arba senatvės pensijos amžiaus sulaukusiems asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas vidutinių ar nedidelių specialiųjų poreikių lygis, arba asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra nustatytas vidutinis ar lengvas neįgalumo lygis, nustatytas 935 Eur mėnesio NPD.

Vis tik, reiktų pastebėti, kad minėti pakeitimai nepaveiks asmenų, užsiimančių individualia veikla.

- Pakeistas [GPMĮ 34 str. 4 d. 1 punktas](#), nustatant, kad nuolatinio Lietuvos gyventojų savanoriškai skiriama 0,6 procento dydžio sumokėto metinio pajamų mokesčio dalis gali būti skiriama politinėms organizacijoms (iki šiol – politinėms partijoms).

Minėto straipsnio pakeitimas atliktas siekiant jį suderinti su Politinių organizacijų įstatymo 2 str. 7 dalyje pateikta „politinės organizacijos“ sąvoka: „Politinė organizacija – pagal šį įstatymą įsteigtas viešasis juridinis asmuo – politinė partija arba politinis komitetas, kurių tikslas – tenkinti savo narių politinius interesus, padėti reikšti jų politinę valią ir siekti dalyvauti įgyvendinant valstybės ir (arba) Europos Sąjungos valdžią, savivaldos teisę“.

Dėl akcizų

Nuo 2023 m. sausio 1 d. keičiasi tam tikriems produktams taikomi [akcizų tarifai](#), pavyzdžiui, alui akcizas didėja nuo 7,82 euro iki 8,60 euro, kilogramui cigarų nuo 66 eurų iki 70 eurų, kilogramui neapdoroto tabako nuo 97 eurų iki 104,60 eurų.

Dėl 2023 m. minimaliojo darbo užmokesčio ir vidutinio šalies darbo užmokesčio dydžio

Priimtas nutarimas „[Dėl 2023 metais taikomo minimaliojo darbo užmokesčio](#)“. Nustatyta, kad 2023 m. minimalus valandinis atlyginis – 5,14 euro, o minimali mėnesinė alga – 840 eurų. Taigi, lyginant su 2022 m., minimali mėnesinė alga augo 15 %.

Atitinkamai, nuo sausio 1 d. patys už sveikatos draudimą mokantys gyventojai ir savarankiškai dirbantieji, kurie moka PSD įmokas nuo minimalios mėnesinės algos, kas mėnesį turės mokėti 58,63 euro PSD įmoką.

Taip pat, priimtas [Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2023 metų rodiklių patvirtinimo įstatymas](#), kuriame, be visa ko, nustatytas vidutinio šalies darbo užmokesčio, taikomo apdraustųjų asmenų 2023 metų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei skaičiuoti dydis – 1 684,90 euro.

Atitinkamai, valstybinio socialinio draudimo „lubos“ asmenims, turintiems darbo santykius arba santykius, savo esme atitinkančius darbo santykius, auga iki 101 094 Eur, savarankiškai dirbantiems asmenimis – iki 72 450,70 Eur.

Dėl valstybinio socialinio draudimo įstatymo (VSDĮ)

Nuo 2023 m. birželio 1 d. įsigalios [VSDĮ 11 straipsnio](#) pakeitimas, kuriuo panaikinta nuostata, numatanti neskaičiuoti VSD įmokų nuo kompensacijų už išlaidas, kai darbas atliekamas lauko sąlygomis arba yra kilnojamojo pobūdžio.

Dėl Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo

Nuo 2023 m. sausio 1 d. įsigalios dar 2021 m. gruodžio mėn. priimtas [Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 2, 4, 5, 6, 7, 9 straipsnių ir 1, 2, 8 priedų pakeitimo įstatymas](#).

Šiuo pakeitimu išplečiamas mokėtojų už aplinkos teršimą sąrašas, įskaitant ir taršą iš privalomų įregistruoti organinius tirpiklius naudojančių įrenginių.

Taip pat, siekiant mažinti atliekų šalinimo kaip pigesnės atliekų tvarkymo alternatyvos patrauklumą, nuo 2023 m. mokesčio už nepavojingų atliekų šalinimą sąvartyne tarifo dydis didinamas iki 50 Eur/t.

Dėl Kelių mokesčio

Priimtas [Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo pakeitimas](#), kuriuo numatyta, kad **nuo 2023 m. liepos 1 d.** kelių naudotojo mokestis nemokamas už naudojamą magistraliniais keliais, važiuojant grynaisiais elektromobiliais ir vandeniliu varomais automobiliais. Nuo 2026 m. sausio 1 d. numatytam transportui bus taikoma 75 procentų dydžio kelių naudotojo mokesčio lengvata.

Dėl atsiskaitymų už prekes ir paslaugas duomenų teikimo VMI

Nuo 2023 m. sausio 1 d. duomenis į i.EKA turės pradėti teikti mokesčių mokėtojai, kurių 2021 metų pajamos viršijo 300 000 eurų ir kurie naudoja kompiuterinius kasos aparatus.

VMI patvirtino [„Atsiskaitymų už prekes ir paslaugas duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklės“](#).

Šios taisyklės reglamentuoja kasos aparatais apskaitytų atsiskaitymų už parduodamas prekes (kai prekės superkamos – superkamas prekes) ir teikiamas paslaugas duomenų teikimo VMI tvarką ir terminus.

Taisyklėse numatyta, kad duomenų teikimo VMI terminai nustatomi pagal mokesčių mokėtojo naudojamą kasos aparato tipą:

- iš kasos aparatų, veikiančių su saugos moduliu, duomenys turi būti teikiami po dokumento pasirašymo kasos aparate nustatytu periodiškumu, bet ne rečiau kaip vieną kartą per 24 valandas;
- iš kasos aparatų, dokumentų registracijai naudojančių virtualią fiskalizaciją, duomenys turi būti teikiami ūkinės operacijos vykdymo metu.

Duomenys turi būti teikiami VMI, į i.EKA pateikiant XML formato duomenų rinkmeną.

Dėl elektros energijos naudotojų registracijos

Pakeistas VMI viršininko [įsakymas „Dėl Elektros energijos akcizų mokėtojų registracijos taisyklių patvirtinimo“](#). Pakeitimu nauja redakcija išdėstytos minėtos taisyklės, jas pervadinant „Elektros energijos naudotojų registracijos taisyklėmis“.

Taisyklių naujoje redakcijoje panaikinta elektros energijos mokėtojų registravimo / išregistravimo tvarka. Taip pat, nustatyta, kad asmuo įregistruojamas elektros energijos naudotoju arba motyvuotas atsakymas, kodėl asmuo negali būti įregistruotas elektros energijos naudotoju, pateikiamas per Mano VMI ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo ir (arba) papildomų dokumentų ir (ar) duomenų pateikimo dienos. Taip pat numatyta, kad asmuo elektros energijos naudotoju įregistruojamas vienerių metų terminui.

Taisyklės pakeistos atsižvelgiant į tai, kad, pakeitus Akcizų įstatymo 46 straipsnį, nuo 2023 m. sausio 1 d. panaikinamas reikalavimas elektros energijos mokėtojus registruoti centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka.

Taisyklės įsigaliojo nuo 2023 m. sausio 1 d.

Dėl prašymo pervesti pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams (ir) arba politinėms partijoms

Nuo 2023 m. sausio 1 d. įsigaliojo VMI viršininko įsakymo „[Dėl Prašymo pervesti pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams \(ir\) arba politinėms partijoms FR0512 formos užpildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo](#)“ pakeitimas.

Numatyta, kad prašymai skirti pajamų mokesčio dalį, taip pat tokių prašymų tikslinimai galės būti atliekami iki birželio 30 d. (anksčiau buvo iki rugpjūčio 20 d.).

Be to, nustatyta, kad pajamų mokesčio dalis pagal gyventojo pateiktą prašymą pervedama nuo kito mokestinio laikotarpio, einančio po to mokestinio laikotarpio, už kurį skiriama pajamų mokesčio dalis, liepos 1 d. iki lapkričio 15 dienos.

Dėl apdoroto tabako sunaikinimo

Nuo 2023 m. sausio 1 d. įsigaliojo VMI viršininko įsakymo „[Dėl Apdoroto tabako sunaikinimo, prižiūrint Valstybinei mokesčių inspekcijai, ir atleidimo nuo akcizų taisyklių patvirtinimo](#)“ pakeitimas.

Pakeitimai atlikti atsižvelgiant į tai, kad nuo 2023 m. sausio 1 d. įsigalioja Akcizų įstatymo pakeitimai, pagal kuriuos nuo akcizų atleidžiami kaitinamojo tabako produktai, jeigu jie sunaikinti, prižiūrint kompetentingai institucijai.

Atlikti pakeitimai:

- nustatyta, kad atvejais, kai nuo akcizų atleidžiami kaitinamojo tabako produktai, jeigu jie sunaikinti prižiūrint kompetentingai institucijai, patenka į minėtojo įsakymo taikymo sritį;
- nustatyta, kad Prašymas sunaikinti apdorotą tabaką ir / arba neapdorotą tabaką, ir / arba kaitinamojo tabako produktus, prižiūrint VMI, atleisti nuo akcizų ir gražinti / įskaityti sumokėtus akcizus gali būti pateikiamas tik per VMI portalo e. VMI autorizuotų elektroninių paslaugų sritį Mano VMI;
- atsisakyta Sprendimo dėl apdoroto ir/arba neapdoroto tabako sunaikinimo (FR0772 forma) rengimo ir priėmimo, t. y. su prašymo pateikėju per 10 darbo dienų, nuo prašymo arba visų papildomai pateiktų ir/ar patikslintų dokumentų ir/ar duomenų gavimo dienos, prašymą nagrinėjantis asmuo turės suderinti tabako naikinimo vietą ir laiką prašyme nurodytu asmens telefono numeriu (-iais) arba elektroninio pašto adresu (-ais);
- atsisakyta reikalavimo sunaikinus tabaką, surašyti Apdoroto tabako sunaikinimo aktą, kuris turi būti užpildomas naudojant Turto sunaikinimo aktą (FR0580 forma). Vietoje minėtojo akto bus rengiamas laisvos formos tabako sunaikinimo aktas.

Dėl Metinės pridėtinės vertės mokesčio deklaracijos FR0516 formos

Nuo 2023 m. sausio 1 d. pakeistos „[Metinės pridėtinės vertės mokesčio deklaracijos FR0516 formos ir jos priedų FR0516A bei FR0516B formų užpildymo taisyklės](#)“.

Panaikintos nebeaktualios FR0516 formos priedas FR0516B forma. Kaip perteklinė ir teisės akte neskelbtina informacija, panaikinti deklaracijos ir jos priedų užpildymo pavyzdžiai. Taip pat, atlikti kiti, su šių formų pildymu, susiję pakeitimai ir papildymai.

Dėl Abipusės pagalbos ir keitimosi mokestine informacija su ES valstybių narių kompetentingomis institucijomis

Nuo 2023 m. sausio 1 d. įsigaliojo pakeistas VMI viršininko įsakymas „[Dėl Abipusės pagalbos ir keitimosi mokestine informacija su Europos Sąjungos valstybių narių kompetentingomis institucijomis taisyklių patvirtinimo](#)“. Pakeitimu minėtos taisyklės išdėstytos nauja redakcija.

Taisyklės, lyginant su jų paskutine redakcija, papildytos, numatant naujas automatinių informacijos mainų su užsienio valstybių mokesčių administracijomis apie jų valstybių mokesčių rezidentų gautas Lietuvoje pajamas kategorijas, įtraukiant bendrą auditų atlikimo galimybę bei numatant papildomus duomenų saugumo reikalavimus.

Dėl Juridinio asmens registravimo Mokesčių mokėtojų registre

Pakeisti VMI viršininko įsakymai „[Dėl Juridinio asmens registravimo Mokesčių mokėtojų registre duomenų pakeitimo taisyklių patvirtinimo](#)“ ir „[Dėl Užsienio juridinio asmens įregistravimo į Mokesčių mokėtojų registra / išregistravimo iš Mokesčių mokėtojų registro](#)“

Minėtos taisyklės pakeistos atsižvelgiant į tai, kad platformų operatoriams numatomos naujos pareigos pranešti apie jais besinaudojančių asmenų gautas pajamas. Atitinkamai, taisyklės papildytos platformų operatorių apibrėžimu ir jų registravimo VMI registre taisyklėmis.

Pakeitimai įsigaliojo nuo 2023 m. sausio 1 d.

Dėl Apdoroto tabako, etilo alkoholio, alkoholinių gėrimų ir kaitinamojo tabako produktų inventorizavimo

2023 m. sausio 1 d. įsigaliojo pakeistas VMI viršininko įsakymas „[Dėl Apdoroto tabako, etilo alkoholio, alkoholinių gėrimų ir kaitinamojo tabako produktų inventorizavimo taisyklių patvirtinimo](#)“. Pakeitimais nustatyta teisė inventorizacijos komisiją sudaryti ūkio subjekto vadovui arba jo įgaliotam fiziniam asmeniui, taip pat atlikti kiti redakcinio pobūdžio pakeitimai.